

TL 234/2026

TEHNOLOŠKA NAVODILA ZA RAVNANJE NA TRAVINJU V ČASU SUŠE

Zaradi izredno sušnih razmer je rast travinja močno zmanjšana, kar vpliva na količino in kakovost pridelane krme. Namen teh navodil je podati priporočila za zmanjšanje škode, varovanje travne ruše in ohranjanje dolgoročne produktivnosti travinja.

1. Splošna priporočila

Trenutne sušne razmere zahtevajo prilagojeno upravljanje s travinjem na vseh vrstah površin (trajni in sejani travniki, pašniki). Cilj ukrepov je zmanjšanje stresa za rastline, preprečevanje trajnih poškodb ruše ter pripravo površin na obdobje po suši.

2. Ukrepi za trajno travinje

V sušnih razmerah kosite le, če je višina trave dovolj velika (nad 15 cm), saj prenizka košnja oslabi rastline, poškoduje korenine, poveča izhlapevanje vode in spodbuja širjenje plevelov. V času suše prekinite tudi z gnojenjem, ker rastline brez dovolj vlage hranil ne morejo učinkovito izkoristiti, kar lahko povzroči dodatni stres in izgube hranil.

3. Ukrepi za sejane, intenzivne travnike

Če je biomasa prenizka, košnjo prilagodite ali začasno opustite, saj bi s tem rastline še dodatno oslabili. Kjer so možnosti, je smiselno namakanje predvsem na bolj intenzivnih površinah. V sušnih razmerah redno spremljajte tudi pojav plevelov in jih po možnosti mehansko odstranjujte po padavinah.

4. Obnova po suši- priporočljivi ukrepi:

- **Prezračevanje:** če so tla zbita, suha, če je travna ruša poškodovana, je priporočljivo travinje **prezračiti**, saj prezračevanje tal pomaga razrahljati zbita tla, omogoča koreninam dostop do zraka in vode ter spodbuja zdrav razvoj rastlin.
- **Dosejavanje:** dosejavanje trav in detelj v travno rušo je zelo priporočljivo, saj se lahko po ekstremnih sušnih letih v razredčeni ruši na praznih mestih prekomerno razrastejo zeli. Za dosejavanje so primerne predvsem različne sorte trpežnih ljujk in travniških bilnic. Posejemo od 20-30 kg/ha semena, odvisno od gostote (redkosti) travne ruše.
- **Gnojenje:** Gnojimo **še le po prvem dežju**, ko se tla navlažijo in je mogoča absorpcija. Travnike in pašnike pognojimo z 20 – 40 kg N/ha. Uporabimo lahko KAN (100-150 kg/ha) ali

pa domačo razredčeno gnojevko do 15m³ na ha. Pri gnojenju ne pretiravamo z dušikom, saj bomo s tem pospešili rast zeli.

- **Prva košnja po obnovi:** počakamo, da travna ruša vidno okreva, nato kosimo nekoliko višje, po možnosti nad 10 cm, saj višji rez zmanjša stres za rastline in spodbuja hitrejšo obnovo. S tem tudi omogočimo večjo odpornost travne ruše na naslednje stresne razmere.

5. Namakanje travinja

Namakanje travnikov se pri nas skoraj ne izvaja, saj je večina travinja odvisna od naravnih padavin, vodni viri pa so omejeni. Kjer so možnosti, lahko namakanje zmanjša posledice suše, vendar ostajajo ključni ukrepi predvsem skrb za tla, zdrava in raznolika travna ruša in prilagojena košnja za večjo odpornost travinja.

6. Preventivni ukrepi za povečanje odpornosti travinja na sušo

- **Ohranjajte gosto in zdravo travno rušo-** da bo travinje lažje preneslo sušo, je pomembno, da je travna ruša gosta in brez praznih mest. Če se pojavijo redka mesta, jih je treba pravočasno dosejati z bolj sušoodpornimi travnimi vrstami. Koristno je tudi, da je v travni ruši več detelje ali drugih metuljnic, saj izboljšujejo tla in povečujejo odpornost travinja. Prav tako je pomembno preprečevati zaraščanje in širjenje plevelov, da travnik ostane kakovosten in dobro uspeva tudi v zahtevnejših razmerah.
- **Skrbite za rodovitna tla z dovolj organske snovi ter preprečujte zbijanje tal-** za boljšo odpornost travinja na sušo je pomembno, da so tla rodovitna in dobro pripravljena. Gnojenje naj temelji na analizi tal, da rastline dobijo ravno toliko hranil, kot jih potrebujejo. Pomembno je tudi vzdrževati ustrezen pH tal ter v tla vračati organsko snov, na primer s hlevskim gnojem ali kompostom, saj ta izboljšuje zadrževanje vode. Izogibati se je treba tudi zbijanju tal, ker zbita tla slabše vpijajo padavine in zadržujejo vlago, ki jo rastline potrebujejo v sušnem obdobju.
- **Travnikov ne kosite prenizko** - travnikov ne kosimo prenizko, saj višja travna ruša bolje senči tla, zmanjšuje izhlapevanje vode in omogoča hitrejšo obnovo po suši. Med posameznimi košnjami je treba travi pustiti dovolj časa, da si opomore. Če je napovedana daljša suša in razmere to dopuščajo, je smiselno košnjo nekoliko prestaviti. Prenizka košnja oslabi rastline in njihov koreninski sistem, zato travinje težje prenese sušo in se po njej počasneje obnovi.
- **Večja pestrost travne ruše** - priporočljivo je sejati raznolike travno-deteljne mešanice, ki vsebujejo različne travne vrste in metuljnice. Rastline z različno globokimi koreninami namreč različno izkoriščajo vodo iz tal, zato je takšna travna ruša bolj odporna na sušo. Kjer razmere to dopuščajo, je smiselno izbrati tudi bolj sušoodporne vrste, saj se raznoliki travniki po suši običajno hitreje obnovijo in zagotavljajo bolj stabilen pridelek.
- **Kjer je mogoče, izboljšujte zadrževanje vode v krajini in učinkovito uporabljajte razpoložljive vodne vire,** vključno z namakanjem tam, kjer je to izvedljivo.
- v ugodnih letih pripravimo **dovolj kakovostnih zalog krme**, da lažje premostimo sušna obdobja.

7. Spremljanje in dolgoročno načrtovanje

Priporočamo redno spremljanje vremenske napovedi in stanje tal: <https://meteo.arso.gov.si/>, <https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/agromet/bulletin/drought/sl/>

Priprava:

Ana Pečjak, spec. za naravovarstvo in travništvo

Viri so dostopni pri avtorici.